

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravištvu (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 "
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu naša števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Osebna zveza.

O siameških dvojčkih, ki sta bila telo na telo vkup zraščena, in sta se več časa po svetu za denar kazala, se pripoveduje, da jima ta pretesna in neprostovoljna zveza ni bila nič kaj všeč, in da sta se hotela ločiti po zdravniški operaciji. Toda zdravniki so se izrekli, da bi morala po tej operaciji oba brata umreti; in takó sta morala skupaj ostati do smrti.

Ta dva siameška brata nam prideta na misel, ko beremo po časnikih, da se je začela huda agitacija za osebno zvezo (Perssonalunion) med Avstrijo in Ogersko, ki bi ne imele nič več skupnega, razun samega vladarja. Tudi tema sesticama sedanja realna Beust-Deakova zveza ni nič po volji, toda tudi njima pravijo zdravniki-državniki, da ne morete druga brez druge živeti. Toda niso vsi politiki te misli. Znano je, da je bil Košut vedno hud nasprotnik Deakove sprave. Tudi sedaj vsegamočni Tisza je bil nekdanj vodja levičnikov, to je tiste stranke, ki se je bolj nagibala k osebni zvezi. Zamore se reči, da ima ideja osebne zveze in odtrganja od Avstrije med Madjari samimi več prijateljev kakor nasprotnikov. Drugače je stvar stala poprej na Dunaji. Mnogi in sicer ravno taki, ki so imeli še največ srca za Avstrijo, so obžalovali že to, da se je Ogerska po Deakovi spravi ločila od Avstrije in s tem oslabil celotno moč države. Toda ti glasovi ostali so v manjšini, ko je bila pogodba leta 1867 že dognana. Nemško-liberalna stranka v Avstriji podala je Madjarom roko, ker jih je potrebovala v pomoč zoper vedno glasnejše pritožbe slovanskega življa.

Tako je bila ta sprava do sedaj v časti, roka je roko umivala, Madjar je podpiral nemško-liberalce, in ti so podpirali Madjara. Pa drago so morali plačevali madjarsko pomoč. Tukajšne dežele so plačevale, Ogri so pa vladali. Ogri so plačevali le 30 odstotkov v državno blagajnico, vpliva in pravic pa so imeli 70 odstotkov. Pa še s tem niso bili zadovoljni. Vedno se pritožujejo, da morajo preveč plačevati za skupne stroške, in pri prihodnjih obravnavah bi radi še en par odstotkov na naše rame zvrnili. To se celó nemško-liberalni stranki dozdeva prehudu, in če je imela osebna zveza med njenimi privrženci poprej le malo prijateljev, dobiva jih sedaj vedno več, kajti spoznavati so začeli, da Madjarom ni nikoli sit, in da bi najraje kakor Turek na tuje troške in od tujih žuljev, in sicer dobro živel. Bila je med Nemci že davno prej mala stranka, in sicer tista, katere se je očitano največ simpatij za Pruse, in znani Giskra je že leta 1848 v nemškem parlamentu v cerkvi sv. Pavla v frankobrodu govoril za osebno zvezo med Avstrijo in Ogersko. Pa ta misel ni našla podpore niti pri merodajnih dvorskih krogih, niti pri ljudstvu v nemški Avstriji, ktero se je čedalje bolj vnelo za centralizacijo. Madjarske tirjatve pa pridobivajo tej misli v najnovejšem času v tako zvani nemški Avstriji toliko veljave, da se na da več prezirati. Merodajni krogi se bodo sicer upirali, pa če se za to misel vnetim strankam posreči večino poslancev dobiti na svojo stran, vse to upiranje ne bo dosti pomagalo, ker nemčurska in madjarska stranka pri izvolitvi pripomočkov svojih ni ravno zbirčena. Lahko je uginiti, kaj nemško-narodna stranka namerava: Vladar

avstrijski naj ostane samostojni kralj ogerski, z nemško-slovanskimi deželami takraj Litave pa naj pristopi k nemški zvezi pod glavnim poveljstvom pruskim, kakor bavarski in saksonski kralj, in druge male države na Nemškem. Samostojne Avstrije bi potem ne bilo več, in našo armado bi komandirali Prusi. Kaj bi se zgodilo z Dalmacijo in Galicijo, se še ne vé za gotovo, mi Slovenci in Čehi pa bi bili srečno pokriti s pikelhavbo. Da se kaj takega pripravlja in kuha, o tem ne dvomimo, ali se bo pa tudi izvršilo, to je v božjih rokah; On bo že storil, kakor je prav, in upamo, da nas ne bo večno pustil v nemških pesteh. Naša moč pa je preslaba, da bi se mogli zdatno ustavljati sili nemške države, in tistim silam, ktere so in bodo z Nemčijo v zvezi.

Jugoslovansko bojišče.

V narodu angleškem, vedočem, da njegova vlada je glavna podpirateljica Turčije, zbudila se je vest, ko so se zvedele strašne grozovitosti, ki so jih počeli Turki v Bulgariji.

Ko so se ljudi na tisoče poklali, in mučili na take načine, da se pero brani zapisati jih, ko so nesrečni Jugoslovani v smrtnih mukah začeli preklinjati angleško ime, začelo je Angleže postajati strah pred pravično sodbo Božjo, ker so se čutili sokrivce na tej strašni moriji, in da bi, če mogoče, še popravili, kar je zadožila njihova sebičnost, povzdigujejo zdaj svoj glas po celem otoku ter protestirajo zoper vladno politiko. Pozno pridete, a vendar pridete! Angleška vlada bo vsled teh izjav prisiljena, spremeniti svojo politiko na vzhodu, in to spremeni celo situacijo.

Na Triglavu.

V gorensko oziram se skalnato stran, Triglava blišče se vrhovi.

Sem raje.

(Konec.)

Tri četrt na sedem dospeli smo tudi mi drugi na vrh. — Tako se še nikdar nisem globoko oddahnil, kakor ta trenutek; pa tudi še nikdar takega pogleda nisem vžil, kot tega! Ta pogled se le vživati, pa nikdar prav popisati ne dá! — Bilo je 9 stopinj gorkote, prav nenavadno za to visočino, kjer je navadno ob tem času zjutraj komaj 2—3 stopinje. Ne daleč od piramide smo našli še nekoliko snega. Hladen veter je pihal in vsak se je zavil, kolikor se je mogel. Nekteri smo se polegali okoli piramide, nekteri pa so stali na okrog. Prostora je še precej na vrhu, posebno na nekoliko nižji severno-zahodni strani, tako da bi 50—60 mož lahko skupaj stalo. Potem se pokrepčamo s požirkom žganja in se začnemo okoli ozirati. Nebo je bilo jasno, zemlja pa ni bila prav čista. Po Kranjskem je ležala večidel navadna megla. Samo sv. Jošt in Šmarnagora sta mo-

lela kot otoka iz meglenega jezera. Najlepše se je videlo Dovje in Mojstrana, Bohinjska dolina okoli Bistrice, Trenta, Soča in Bovška dolina; čez blejski grad prijazno jezero. Proti jugu v daljavi se je kazalo sinje morje, a zavoljo zračnega soparja se ni natanko razločilo, kje se ravno zemlja neha in morje začneja. Najpoglavitejši vtisek pač stori pogled na goré, kterih ni sošteti in ki se kot tovaršice Triglava bližej in dalej, v šej in nižej okoli njega zmiraj v širjih krogih ovijajo, dokler le oko doseže, noter gori do Zvonarja in Ortove špice, ki se v sneženobelih vrhovih lesketata! Kdor tukaj doli gleda, vidi velik kos sveta ob enem, kakor da bi imel velik zemljevid pred seboj, vidi mogočnost božjo in svojo lastno slabost, in zdaj še le prav spozná, kako velik je Bog in da je res vse modrostno naredil! In pri tem pogledu, da bi Bogu časti ne dal! Kaj smo tedaj storili? Skupaj smo stopili duhovni in zapeli smo: „Laudate Dominum de coelis, laudate cum in excelsis!“ Da, res in excelsis; tako in excelsis mu še nismo nikdar hvale peli, kakor tukaj gori, in mislim, da je tudi ne bomo prej, dokler mu še višej gori

nad zvezdami večne hvale ne zapojemo! — Ne bom svojih občutljev dalje popisoval, samo to rečem: Kdor si ošaben, pojdi gori na vrh Triglava, in ponižnosti se boš naučil! —

Eno uro smo se mudili na tem najvišjem vrhu dežele kranjske. — Ob 8. uri pa smo se od starčeka Triglava lepo poslovili. Več ali manj nas je pot nazaj skrbela, ker je res še bolj sitna, kakor navzgor. Za se vem, da sem prav pristrčno želel, da bi bil kmalo pri koči in na varnem. — Pa smo se tudi lepo, počasi in previdno nazaj spuščali; oče Šest pred nami, drugi vodnik pa v sredi. Da smo bili bolj pogumni, je veliko pripomoglo Šestovo obnašanje, ki je tako mirno, postavno in gotovo pred nami stopal, kakor da bi bilo na veliki cesti. Mi drugi smo za njim stopali ali pa tudi drčali se, kakor smo vedeli in znali. Pri nekterih so res hlače precej trpele na tistem mestu, kjer se tudi po šolah največ trgajo. Na dveh ali treh krajih je prav težavno nazaj, tako da sem tovariše dvakrat vprašal, je li mogoče, da bi bili mi poprej tukaj gori prišli?

Čez dobro uro smo bili srečno zopet pri koči. Prav iz srca sem zdihnil: Hvala Bogu!

Od Angležev zapuščeni imajo Turki še edine Madjare za svoje prijatelje, in teh je premalo, da bi zamogli Jugoslovansko oslobodjenje zabraniti. Borbe z Rusijo si sami ne bodo upali pričeti, in če jo prično, ne bodo nič opravili. Turki bodo zbrali še vse svoje moči, toda vse jim nič ne pomaga, odkar je protiruska liga nemogoča postala. Ako Turki prav Srbe premagajo, pride Rusija nad Turke, in naj potem privlečejo vse mohamedanske družali iz Azije in Afrike, Rusija je zadosti močna, da razbije vso mohamedansko silo. Turkom pa ne pride nobena evropska oblast na pomoč, kakor stvari stojijo, oni so obsojeni po javnem mnenju cele Evrope z mamlimi izjemami, ki pa nimajo nobene važnosti, in njihovemu gospodarstvu v Evropi je odklenkalo.

Še le potem, ko bodo Turki pregnani, se zna vneti evropska velika vojska, ako bi namreč hoteli Rusi obdržati si Carigrad, cesar pa Angleži ne bodo radi videli. Z Angležko bodo pa potegnili skoraj gotovo Avstro-Ogri in Grki. Nemčija in Francoska pa boste druga drugo opazovali, toraj ostanete najbrže obe nevtralnici. To so, se ve da, le kombinacije, pa so verjetne; in če še dostavimo, da bo Bismark zahteval za svojo nevtralnost velikansko plačilo od zmagovalne stranke, naj bo že ktera hoče; in da bo Italija skušala pri tej priložnosti splošne zmešnjave osvojiti si južni Tirol in pa Tunis v severni Afriki, potem smo situacijo za prihodjo pomlad površno narisali. Zna drugače priti, pa to sme biti naša tolažba, da naj pride kakor hoče, za Slovane ne more priti slabše, ampak le bolje. Lepša doba, ki so jo prerokovali naši pesniki, se že približuje krepkim korakom.

Z bojišča se poroča, da 3. 4. in 5. t. m. so bili hudi boji pri Javorju, kjer so pa Srbi zmagali in Turke prepodili s treh šanc ter jim vzeli pušk, streljiva in zastav. — Osman paša, ki je pomnožil svojo vojno, se neki pomiče proti Paračinu. Srbi pa glavno svojo armado zbirajo pri Deligradu; v Aleksincu je le nekaj batalijonov pod poveljništvom Jovana Popovića. Černajev pa ima pri Deligradu 55 000 pešcev, 3000 konjиков in 25 baterij.

Derviš paša je 5. t. m. neki pridrl v Bjelopavlice in Kuče ter okoli Meduna požgal vse hiše in vasi. Bitev je bila huda, pa hrabri Črnogorci so Turke, katerih je mnogo v Morači

utonilo, zapodili proti Podgorici. Žene črnogorske so pobegnile čez mejo avstrijsko v Dragalj. Muktar paša se počasi pomika proti Grahovemu. Tam bivajoči hercegovinski beguni in mnogo družin črnogorskih je pribežalo na avstrijsko zemljo.

Hercegovinski vstajniki so v duganski soteski pod poveljništvom Simoniča in Sočice neki vzeli in razdajali trdnjavo Zlostup in vjeli 90 Turkov. Tudi jim je v roke prišlo 150 toverov streljiva, 200 kónj z živežem otovorjenih, 7 kónj in 10 volov.

V podporo ranjenim Srbom in Črnogorcem se je tudi v Parizu osnoval odbor; vojvoda Aumale in vojvodinja Morny sta prva podpisala zdatno podporo.

Srbski minister vnanjih zadev je zastopnikom vnanjih vlad izročil pismo, v katerem se pritožuje o grozovitostih, ki jih Turki na Srbskem počenjajo, ker hočejo vse vničiti in zatreti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. septembra.

Avstrijske dežele.

Cesar se danes z nadvojvodo Albrehtom podajo v Sibinj na Sedmograško, cesarjevič Rudolf pa k materi svoji v Miramar. Pretekle dni so bili pri vojaških vajah v Feldsbergu, o katerih nekateri listi in celó vojaška „Wehrzeitung“ omenja, da za to nedolžno vojsko utegne priti prava vojska. „Nič bi ne imeli zoper junaško in veselo vojsko — piše „Reform“ — pa vpraša se: s kom in v kateri zvezi? „Wehrzeitung“ menda vsaj ne želi, da bi se avstrijska vojna hotela skazovati v vojski za Turke in proti Rusom?“

Papežev nuncij msgr. Jakobini, ki biva pri kraljevograškem škofu Haisu na Češkem, je nedavno v braški kapeli vpričo škofa pridigoval in zavračal natolcevanje, kakor da bi sv. oče bili Turkom prijazni. To so si liberalni časniki izmislili, da bi razdvojili katoliški svet.

Iz Zemuna se „Politiki“ telegrafuje, da so Brozovića, dopisnika „Glasa Crnogoraca“, in Pavlovića, vrednika „Graničarja“, odpeljali v Petrinjo, kjer ju mislijo tožiti zaradi veleizdaje.

Vnanje države.

Ruski car je 30. avg. prišel v Varšavo, kjer je bilo visokemu gostu na čast mesto

razsvitljeno. V imenu cesarja avstrijskega ga je pozdravil grof Neipperg, v imenu cesarja nemškega pa general Manteuffel. Prijatelji Turkov mislijo, da bode Manteuffel caru v imenu gospoda svojega priporočil ohraniti mir in ostati nevtralnemu. Pa to je skoro nemogoče; dogovorila se bosta marveč, kako bi se zadeve turške najhitreje in najugodnejše rešile in naš cesar bodo tem sklepom gotovo pritrdili. S carom so razun kneza Gorčakova in dveh njegovih tajnikov prišli še trije ministri, ki imajo vsaki dan posvetovanja. — Turki se jako boje vojske z Rusi in 17.000 bašibozukov in redifov, ktere so nabrali v okraju ezerumskem, dobilo je povelje, marširati na mejo kavkaško.

Pruski uradni listi jako zbadljivo pišejo o Turčiji. „Berl. Post“ pravi: Abdul Hamid mora kristijanom dati poroštvo, sicer je rusko-turška vojska neizogibljiva.

Papež bodo v prihodnjem konzistoriju neki objavili okrožnico, v kateri obžalujejo čedalje huji boj proti cerkvi in nekterim vladam očitajo, da so one krive tega preganjanja, ki družbi človeški prizadeva veliko škodo.

Izvirni dopisi.

Iz Planine, 6. sept. Od vseh krajev ljube Kranjske se čuje in dopisuje, koliko škodo je hudi naliv na večer sv. Jerneja napravil. Naj izvedo bralci, da tudi pri nas ni bilo bolje. Vsa stranska in poljska pota so hudo razdjana, marsikje njive s peskom in kamenjem na debelo zasute. Najhuje pa je, da voda je v 24 urah, kar se poprej nikoli ni tako naglo zgodilo, vso planinsko dolino popolnoma zalila, kakor je bila od srede meseca sušca do konca junija zalita. Že prva povodenj je travnike in njive v naši dolini hudo razdjala, košnje prve pri nas še celó bilo ni. Na njivah so nekateri 3kratno, nekateri celó 4kratno sejanje in obdelovanje zavrgli, ker ozimino je ugonobila prva povodenj, turšice prepozno celó niso mogli saditi, kateri pa so jo, bo le sama slama, ker steržev je le malo pognalo, proso, ajdo in tudi krompir je pokončal nek zelenkasto-črni črv (gosenca), kateri se je v nižavi po povodnji zagnjezdil; ta grdaviš se je skrila podnevi en palec pod zemljo, o mraku pa je prilezla na površje ter zelišča odgrizla, da celó na nekterih njivah še poznati ni bilo, kaj je bilo sejano. Enako je tudi peso in kapus (zelje)

in z Matevžem sva zmolila eno Ave Maria. Zdaj smo bili brez skrbi; kar je bilo še pijače, smo jo zdaj iztočili in potem smo veselo prepevali, da se je daleč razlegalo po skalnatih bregovih. Na Belem polji so oče Šest med dvema pečema še nekterikrat zajodlali, potem pa smo se ločili in vsak po svoji poti nazaj se vrnili. — Kakor pri ločitvi, naj tudi še zdaj zakličem: Bog živi bohinske prijatelje! Živili oče Šest! — Bog te obvari, ljubi Janez! in da se zopet vidimo, če tudi ne na Triglavu ali na Belem polji, pa vsaj še kterikrat za mizo v prijazni družbi!

Nazaj gredé smo srečali na Zgornji krmi šest Korošcev, kateri so bili tudi še tisti dan na Triglav namenjeni. Vodil jih je Šmercev France. Ker je ob 10. uri dopoldne še nek kmečki fant iz Mojstrane za Cmirom sam gori prišel, nas je bilo tisti dan 16 oseb zgoraj; toliko gostov na en dan morebiti Triglav še nikdar ni imel, kar stoji!

Ob štirih popoldne smo srečno dospeli v Mojstrano, še ne preveč trudni in zdelani. Ker je bilo vreme celo pot ugodno in se najmanjša nezgoda ni pripetila, se smemo pač srečne

imenovati in gotovo nam bode 3. september 1874 v vednem spominu ostal! —

K sklepu naj še nektera vprašanja rešim. Ali je pot na Triglav res tako težavna in nevarna? — Res, težavna je in tudi nevarna; to mi bo vsakdo pritrdil, ki je že gori bil. Težavna zato, ker je treba iz Spodnje krme 6 ur, iz Bohinske srednje vasi pa skoraj 7 ur zmiraj na kviško in včasih po prav slabih stezah hoditi. Nevarnost je bila kdaj še večja, pa tudi zdaj ni brez nje. Res, da so na nevarnih krajih stopinje v skalo vsekane, ali pa polena kakor stopnjice vdlane, ali pa železne gumbke vtaknjene, da se vrv skoz nje potegne (za kar gre hvala slavni planinski podružnici v Ljubljani), pa vendar pri vsem tem je še sem ter tje precej nevarno zavoljo strašne višočine in ozkega roba, po katerem je treba stopati ali plezati. Sicer je pa ta nevarnost le bolj subjektivna. Kdor je močan v nogah in trden v glavi, se te poti ne bo kaj vstrašil, posebno ker je na nevarnih krajih že toliko popravljena, da je stopinja gotova; komur pa se rado v glavi vrti, naj nikar ne misli, da bo kdaj sedel na Triglavu.

Človeka res groza obide, ko s te višočine tako globoko doli gleda in nehote se ozira okoli, kam bi se prijel. — Ne pravijo toraj zastoj na nekterih krajih po Gorenjskem temu velikanu „Vrtoglav“, ker se res skoraj vsacemu več ali manj tukaj gori v glavi vrti. — Nevarnost je pa toliko večja takrat, kadar hud veter piše, ali pa, če se celo kak vihar vzdigne. Mraz me je spreletaval, ko sem mislil na tisto strašno noč, katero je stotnik Bosio 4. julija leta 1822. na Triglavu med neprenehanim bliskanjem, gromenjem in tulenjem preživel. Pa tudi g. Kadilnik in njegovi tovariši, ktere je lansko leto 10. avgusta na malem Triglavu velika nevihta zasačila, bi znali marsikaj povedati, kakšen je Triglav v hudem vremenu. (Glej „Novice“ št. 35. in 36. l. l.) Pri vsem tem se pa vendar na Triglavu nobena nesreča ni prepetila (razun takrat, ko je Bosjevega spremljevalca tisto noč strela ubila), in vsako leto ima več obiskovalcev. — Večkrat imenovani Jožef Skantar, vulgo Šest, vodi na Triglav že od svojega 25. leta, ker je vsako leto 5 ali 6krat gori in je zdaj že 66 let star, je bil tedaj že blizo 200krat na Triglavu in

marsikje požrla, kar pa je slednjega ostalo, ga gosence izdelujejo. Po boljših travnikih po prvi povodnji ni prav nič zrastle, ker žlahna trava je v korenini pognjila; tako je bilo na pogled, kakor pogorišče, in tudi še prihodnje leto ni upati dobrega prirastka, ker se ne more trava tako hitro vkoreniniti. Na slabjših travnikih z močvirno kisló travo bi se bilo vendar nekaj nakosilo za nastelj, ali tudi izstradani živini za pičo, — pa tudi to malenkost nam je 25. avg. voda zopet zalila, in ko bi tudi voda odtekla, kar pa ni upati pred 3 tedni, ko bi tudi nič več ne deževalo, bo vse zablateno in se ne bo dalo več posušiti. Kar ni vzela prva povodenj in potem od sv. Marjete trpeča suša, bo vničeno po sedanjí povodnji. Hudo zadeti so sploh vsi planinski farani, deloma tudi Unčani, kateri imajo v logu senožeči, vendar so posebno še bolj vničene vasi Laze, Jakovica, Liplje, deloma tudi Garčerovec, ktere večjidel njiv pod vodo imajo. Mnogo tisuč centov lepega sena se je vsako leto iz planinskega loga dobilo, in veliko stotin celó v druge kraje prodalo; — letos se pa na celem logu ni toliko dobilo, da bi se ena sama krava prerediti mogla. Sena nam vozijo iz Pivke in od Postojne, ktero se lahko prodá, pa koliko je takih, da bi ga imeli za kaj kupiti in se založiti za zimo?

Žalostna prihodnost čaka tedaj naše nekdanj pri dobrem in lahkem počestnem prislužku ponosno ljudstvo. Upamo sicer, da redni davki se nam bodo odpisali za letos, ali kaj bo pomagalo, ker za živino piče ni nič, in živeža za ljudi komaj do pol zime! Ako ne bo slavna vlada revežem po kakem potu milostljivo podpore naklonila, bo kmet brez živine prišel na boben in v stradež, in ako se ne bodo hudo zamašeni požiravniki poleg brega reke Unce iztrebili, kar se že od l. 1852 ni zgodilo, k čemur naj bi tudi c. k. gosposka dremajočo dotično sosesko prisilila in vis. vlada nekoliko podpore milostljivo naklonila, — bo pri nas sčasoma postalo periodično jezero enako cirkniškemu.

Naj bi se pa tudi ne opustila potrebna preuredba naših 18 vodnih žag tako, da bi se žaganje lovilo, ne pa da se po vodi spušča in ž njim požiravniki zamašujejo. Naši sosede so hudo zadeti po nesrečnem ognji, nas pa povodenj vse sploh strašno zdeluje. Bog se usmili! ..h..

toraj ni čuda, če sta s Triglavom takó znana! 10. avgusta leta 1870 je bila tudi njegova hči Rozala gori. In zadnjič 8. septembra pa neka ženska iz Gradca, kakor so pravili. — Pod piramido so hranjeni listki in imena obiskovalcev od leta 1859 naprej. Pa gotovo niso vsi; veliko se jih ni zapisalo; nekteri so se pa na skale s črnílo začrtali. — Dobro bi bilo, ko bi v Mojstrani pri Šmercu in v Bohinju pri Šestu bukve bile, da bi se vsak kdor je bil na vrhu, zapisal. — Ni dvoma, da bodo pot še zmiraj bolj popravili, da bo planinska družba še marsikaj storila in da čez nekaj let ne bo nič posebnega priti na vrhunec; zlasti odkar si že ženske kaj tacega upajo! — Kdor veselje in pogum ima, to pot storiti, bo naj bolj prav storil, da prej ta večer pride do koč na konjski planini, da drugi dan najtežji pot nastopi spočit in pokrepčan. Le škoda, da je koč premajhna in da ne da dovolj zavetja v hudem vremenu. — Pač zdaj na konjski planini nekoliko nižej koč v skalo sekajo kar pa po naših mislih ne bo praktično, ker bo mokrota po razpokah v koč silila in bo zavoljo treska morebiti še bolj nevarna.

S Krasa, 6. septembra. (Ravnikarjeva slovesnost? Isterska železnica.) Že je bilo omenjeno v „Slovincu“ in kmalo potém tudi v „Soči“, da bi se napravila posebna slovesnost o priliki stoletnice rojstva slavnega narodnjaka in nekdanjega tržaškoproskega škofa Matevža Ravnikarja. „Slovenec“ izrekuje željo, da bi se vsaj v Trstu ali na njegovem rojstvenem kraju na Vačah obhajal spomin dne 20. septembra. V Trstu obhajati stoletnico Ravnikarjevo ne kaže, kajti v sedanjih kritičnih razmerah bi vlada takovo slovesnost skoro gotovo prepovedala zavoljo lahonov, ki bi v tem najbrže kako demonstracijo vohali. Bolj se pristuje rojstveno obletnico obhajati na rojstvenem kraju, kakor je „Slovenec“ že napovedal, da bo dne 20. septembra slovesna maša za ranjkega vladiko Ravnikarja. Samó sv. maša pa ni nič posebnega, vzlasti ker je pokojni bojé 1000 gld. zapustil za sv. maše na Vačem (?).

Ker je premalo časa do 20. septembra, naj pa Tržačani odložé slovesnost do 20. novembra, ki je smrtna obletnica Ravnikarja. Zdaj se, kakor je znano, obhaja le obletnica po škofu Jerneju, a ona po škofu Matevžu je vlni prenehala, torej bi se spodobilo, da se vsaj v kapelici na tržaškem pokopališču, kjer je škof Matevž pokopan, o letošnji prigodi oni dan sv. maša bere, ako bi ne bi bilo dovoljeno tega storiti v stolnej cerkvi sv. Justa. O spominjku na grobu slavnega škofa pri omenjeni kapelici sem leta 1869 pisal v „Jadranski Zarjji“ (št. 7 podlistek): „Poštenjak nikolj ne umrje, v delih svojih vedno še živi.“ Tak bil bi pristojna epitaf nad grobom ranjkega škofa Mateja Ravnikarja, pred katerim sem dolgo stal v tužne misli utopljen. To je prvi narodnjak, ki je dičil škofji sedež tržaški, učenjak, da malo takih, in vendar je njegova nadgrobница tako priprosta, da bolj ne more biti. Med tem, ko se njegovemu predniku škofu Antonu Leonardi-u, ki tik ujeja počiva, polna hvala daje, ni v napisu Ravnikarjevem niti besedice pohvale, nego samo v latinskem jeziku je rečeno: „Matevž Ravnikar, škof tržaško-koprski, Kranjec iz Vač, zaspal v Gospodu dne 20. novembra 1835.“ Možu, ki nam je spisal take knjige, da jih prej ni bilo, v katerih bi bili tako čisto slovenščino brali, pristovalo bi se kaj več nego ono „Kranjec iz Vač.“ — „Ali ne znate“, mi je pravil lahón, „da je bil škof Matej panslavist, on vam je znal rusko kakor

mi italijansko.“ — Ko sem Ravnikarjev grob zapustil, sem iz dna scrá vzdihnil: „Mir, čast in slava, možu ki tu spava.“ —

Naj bi slovensko tržaško društvo „Edinost“, to stvar malo prevdarilo, ter za 20. novembra, ako ne bode mogoče 20. septembra, kako slovesnost priredilo, morda v čitalnici rojanski Tržaški okoličani se še dobro spominjajo škofa Matevža, ki je včasí peš prišetal, ter njihovo polje „požegnal“, kakor mi je pravil stari madrier v Ročolu pri Trstu.

Dobro bi nam došla slika — fotografija — Matevža Ravnikarjeva, ki bi se dala posneti po sliki, ktero hrani stolni kapitel tržaški v zagredu cerkve sv. Justa. Čisti dohodek slike bi se dal porabiti v kak dobrodejen namen. Takó bi morda še najbolje počastili moža priprostega, čegar srce je bilo vsigdar pripravljeno potrebnim pomagati dušno in gmotno. Škof Ravnikar je vstanovil nekaj štipendij posebno za ubožne istrijske dijake, zapustil je tudi precejšno svoto za nakupovanje knjig ubogim bogoslovcem tržaškim. Sedaj ni več v Trstu četrtletnikov bogoslovja, in Bog zna, kedaj zopet pridejo, ker ima tržaška škofija v vseh šterih letih semenišča samo enajst bogoslovcev, ter prideta letos le dva novomašnika v službo, torej ni misliti, da bi ovi bogoslovci napravili kako slovesnost za Ravnikarja. Ne ostaje torej družega, kakor da drugi narodnjaki tržaški kakšno slovesnost priredijo, ali vsaj poskrbé, da dobimo sliko škofa Ravnikarja, kakor imamo one od Prešerna, Vodnika, Slomška, Tomana itd. (Obljubljeni podlistek nam bo dobro došel. Vred.)

Domače novice.

V Ljubljani, 9. septembra.

(Seje mestnega odbora) 7. t. m. se je vdeležilo 17 odbornikov. Na dnevnem redu so bile ponudbe za zidanje glavnega kanala na šentpeterskem predmestji, za ktere se je odločilo nekaj čez 4000 gld. G. Faleschini je obljubil delo sprejeti za toliko, kolikor se je v proračunu odločilo in s plačilom deloma čakati do l. 1878. G. Luka Tavčar je zahteval 10 odstotkov nagrade, kranjsko stavbeno društvo je odjenjalo za 5 odstotkov, g. Jakob Zupančič pa je odjenjal 8 $\frac{1}{2}$ odstotkov; kanal bi bil dodelan do 20. oktobra, plačilo pa bi se mu dalo v dveh obrokih, namreč

Popolnoma nerazumljive je pa to, da je vhod nad strašnim brezdom. Škoda, da ta skalnata votlina že toliko stane in da morebiti nazadnje še za rabo ne bo. — Planinska družba bi boljši storila, ko bi raje zgornjo že obstoječo koč bolj razširila, vtrčila in bolje pokrila, kar bi bilo toliko bolj prijetno, ker se od tukaj prav lepo vidi Triglav. —

Natančne pojasnila o tej poti vsak lahko dobi v Mojstrani ali pa v Srednji vasi. — Tudi dobrih vodnikov se v obeh krajih ne manjka. Razun imenovanih je posebno tudi priporočevanja vreden Janez Klančnik vulgo Šimenec iz Mojstrane; ki zna tudi bližnjo pa še bolj težavno pot za Cmirom, po kateri je 3. septembra l. 1871 g. Bamberga iz Ljubljane gori pripeljal. —

Toraj hribolazci, pogum! Hoja na Triglav je težavna oziroma tudi nevarna; pa ne popisljiv pogled iz njegovega vrha obilno ves trud odvaga, da je le vreme ugodno. —

Kmalo bo 100 let, kar je prvíkrat človeška noga stopila Triglavu na vrh — slavni Hakvet je bil leta 1778 prvi gori. — Kaj bi

bilo, ko bi sl. planinska družba za stoletnico kaj aranžirala?! —

Kdor si na Triglav ne upa, pa bi vendar rad kaj divjega videl, naj pa gre v Vrata; to je na podnožje Triglavu, kjer Bistrica izvira in se Triglav vidi od nog do glave. Pot do tje je prav mična, lahka in prijetna memo Peričnika in med prvimi korenjaki za Triglavom, namreč med Cmirjem in Steinerjem. — Kdor je dober v nogah, mu svetujem tudi pot čez Luknjo v Trento in naprej v Bovce. Ne bo mu žal, če to stori. In če iz Bovca hoče iti čez Predilsko sedlo in memo Predilske terdnjave in Rabeljskega jezera na Trebiž, bo videl v kratkem toliko romantičnega, lepo divjega, kakor se ne najde kmalo kje. Samo vreme mora biti lepo in Bog ga varuj nesreče, kakoršno sem jaz imel 28. julija na tej poti, ko bi mi bil spremljevalec kmalo med potjo iz Soče v Bovec umrl! Kajne gospodarje, ki ste bili takrat priča te moje nezgode, da si kaj tacega več ne želite? Hvala vam za milo sočutje in prijateljsko pomoč! — Spremite bratovsko pozdravljenje vi in bralci moji!

J. A.

15. januarja in 15. avgusta 1877. Finančni in pravni odsek sta preiskovala, ktera ponudba je za mesto ugodnejša in sta sklenila, da naj se delo izroči g. Zupančiču, ki najmanj zahteva. A ker je sedaj čas za zidanje neugoden, ker bi slabo vreme zidanje zadrževalo, da bi kanala ne mogli dodelati do 20. oktobra, ali bi pa morda preveč hiteli in bolj površno delali, in ker bodo morali tudi hišni gospodarji delati postranske kanale, kar se jim pa ne more tako hitro zapovedati in je najbolje zanje, da to store ob enem, ko se zida glavni kanal, sta združena odseka stavila predlog, da naj se zidanje kanala na šentpeterskem predmestju odloži do spomladi in naj se takrat še enkrat razpišejo ponudbe, če se pa kanal letos zida, naj se delo izroči g. Zupančiču.

G. Regali je spodbijal nasvet, da naj se zidanje odloži in je podpiral 2. predlog.

G. Lasnik je za to, da se delo odloži do spomladi, kar se pri glasovanju z večino tudi sprejme.

Dalje se je obravnaval nasvet, da se za tiste kraje, kjer bi se utegnili zidati kaka nova hiša, že zdaj naroči nekaj tablic s hišnimi številkami, ker bodo ceneje, če se vlijejo sedaj z drugimi vred, kakor če bi se pozneje vlivale posebej. Sklenilo se je naročiti 50 takih tablic. Seja je trajala dobre četrt ure.

(Banka „Slovenija“.) Ker se je pogajanje s „Slavijo“ razdrlo, je odbor za likvidacijo, kakor čujemo, pozval dunajsko zavarovalnico „Donau“, naj pripomore, da se „Slovenija“ kakor hitro mogoče iznebi še obstoječih zavarovanj. Omenjeno zavarovalno društvo „Donau“, ktereга zastop za Kranjsko je minuli mesec prevzel gospod Grasselli v Ljubljani, je bilo namreč že precej po občnem zboru dne 3. m. odboru predloge stavilo, kateri se pa takrat niso v poštev vzeli, ker se je odbor od „Slavije“ nadejal vse bolj ugodnih pogojev. Prihodnjič bomo o društvu „Donau“ obširneje spregovorili.

(Šole ljubljanske) srednje in ljudske se prično 16. t. m. Učenci se morajo oglašati 13. 14. in 15. t. m. pri dotičnih vodstvih.

(Nenavadno.) V četrtek je policija zasegla tudi „turški list“ — zakaj, nam ni znano. Je moral pač hudo razsajati, da se mu je taka prigodila. Čuda ni to, ker zadnji čas čez vse mere nesramno piše.

(Neoddana pisma) se navadno na pošti vničijo, razun tistih, v katerih se nahaja kaka reč, ki je kaj vredna. Šest takih pisem namenjenih na Kranjsko hrani poštna direkcija v Trstu, kjer se do 15. novembra zamorejo dobiti. Napisi teh pisem so: 1. Karl Reviser na Kranjskem (v njem je 1 gld. bankovec). 2. Lorenc Verhovec na Dobravi (z 1 gold.). 3. Maria Pongraz v Lazih (z 25 gld.). 4. Jerni Perharz v Senožečah (z 1 gld.). 5. Miha Sajevec v Orehku (Nussdorf, z nekim pogodnim pismom). 6. Jožef Vidic na Velkem Globokom (z neko pobotnico).

(Izžrebanje) obligacij zemljišne odveze kranjske se bo vršilo 31. oktobra.

(Čudno vreme) so skusili včeraj popotniki, ki so se po gorenjski železnici na Bled pripeljali. Namesti, da bi se kopali, so se kepali. V tem namreč, ko se je nad mesto ljubljansko popoldne vlila ploha z gromom, bliskom in treskom, je šel po Gorenjskem celó po ravnini, tedaj tudi na Bledu sneg. Zato je bila tudi noč nenavadno mrzla. Če bo tako, bati se je slane.

Razne reči.

— Spremembe v lavantinski škofiji. V stalni pokoj stopi č. g. Jožef Gospodarič, kn. šk. duh. svetovalec, župnik v š. Ilu in dekan v Skalski dolini. Č. g. Mih. Napotnik, kaplan v Vojniku, je sprejet v više bogoslovne šole v Frinteneum v Beču.

— Za god nadvojvodinje Marije Valerije so v Miramaru predvečer 7. t. m. razsvetlili tri pred gradom stoječe ladije in 7 manjših čolnov. Na grajskem vrtu in na neki ladiji so zažgali tudi umeten ogenj, učenci mornarske akademije pa so zapeli nekaj mičnih pesmic.

† Č. g. Anton Kumar, vstanovnik in ravnatelj zavoda zapuščenih otrok v Gorici je 1. t. m. umrl. Goričani so blagemu možu, ki je imel tako lep značaj, da je na svetu malo takih, velikansk spreved napravili. R. I. P.

† V. č. g. Štefan Doljak, župnik in dekan v Devinu, je 6. t. m. popoldne po 8-dnevni boleznii menda za legarjem umrl. Ranjki je bil izvrsten duhovnik in pri duhovščini in ljudstvu jako priljubljen. R. I. P.

— G. Morak, okrajni sodnik pri sv. Lenartu v Slov. goricah je izvoljen načelnik okrajnega zastopa.

— Železnica iz Divače v Pulje bo 12. t. m., kakor se nam piše, slovesno odprta za redno vožnjo. Danes 6. sept. se ima peljati po njej policijsko-tehnična komisija, in ta bo še le prav odločila, ako se bo 12. ali morebiti kasneje pričela redna vožnja. Dne 1. sept. so bili postavljeni železnični čuvaji in uradniki na postajah. Veseliti mora vsakega narodnjaka, da je vendar vsaj nekoliko spolnjen § 19. temeljnih postav avstrijskih, kajti na vsih postajah je pisano čisto ime postaje, n. pr. Divača, Herpélje, Kozira. Notri je pisano v treh jezikih: „Wartsaal, sala d' aspetto, čakališče.“ — Ausgang, uscita, izhod“ itd.

— Konkurz za župnijsko službo razpravili so ti le čč. gospodje lavantinske škofije: Jožef Zadavec, Andrej Kranar, Anton Slatenšek in Vekoslav Kos.

— Pri sv. Petru pod Mariborom bo prihodnji ponedeljek 11. septembra predpoldnem skušnja za dekleta. Stariši ali duhovniki, ki se pripravljajo hočejo, kako dobro in lepo „šolske sestre“ otroke podučujejo, so prijazno k skušnji povabljeni.

— Briskim vinorejcem naznanja g. prof. Povše, da bode po občnem zboru društva „Sloge“ dne 14. t. m. v goriški čitalnici posvetovanje briskih vinorejcev o tem, kako bi vina napravili za mednarodno vinsko razstavo, ki bode prih. leto v Gorici. — Naj se torej vdeleži tega shoda prav mnogo briskih vinorejcev.

— Žrtva pijanosti. „Sl. Gosp.“ piše: Nedavno je posestnik Pavlič v Dogmancih na svoj voz naložil več sodov vina, da ga zapelja nekemu krčmarju. V svojo nesrečo je pa tudi sebi in sicer preveč vina naložil, tako, da je brž vinjen na vozu zaspal. Vajeti mu zletijo iz rok in konji vkrenejo z vozom naravnost proti domu namesto proti krčmarju. Toda preden so prišli do doma, so voz tako na kraj streže zapeljali, da se je vse: voz, polovnjaki z voznikom vred, prevrglo v globoki graben. Pavlič je prišel pod 13 veder držeči sod, ki ga je takoj usmrtil. Truplo nesrečnikovo so potem menda zaradi strahu pred komisijonom, pustili v grabnu ležati — dva dni. To res nečloveško ravnanje je vzbudilo veliko nevolje in godrnjanja!

— Vilice požrl. Iz Reke se nam piše: Napol komedijant, tako imenovani Amicicija iz reške okolice, ki se je drznil vsake baže

komedijantov posnemati, in navadno z dobrim vspehom, je poskusil tudi vilice požreti. A bil je res tako lahkomišljen, da jih je resnično požrl. Sedaj pa toži v reški bolnišnici, da ga v želodcu tiši in trebuh boli, ter pričakuje ene ali druge rešitve.

— Modergospodar. Najemnik hišnemu gospodarju ni mogel plačati stanovanja, ta pa jezno zavpije: „E kaj! če nimate denarja, da bi stanovanje plačevali, pa si kupite hišo!“

— V službi. Desetnik: „V službi sem kakor živina, ne poznam nikakega prijateljstva.“ Prostak: „Meni se zdi, gospod desetnik, da ste celo leto v službi!“

— Logično! „Mati, zakaj imate pa sive lase?“ „Zato, ker si ti tako poreden!“ „No, kako ste mogli še vi poredni biti, ker imajo stara mati vse bele lase!“

— To markerju! V igralnici Baden-Badenu je posebno pozornost vzročeval tujec, ki je vedno stavlil le po tolarji, tedaj za tamošnje okoliščine zelo malo. Bankir pogleda zaničljivo, igra, dobi in zažene priigrani tolar pod mizo, rekoč: To markerju! (igralnemu slugi). Vsi se smeja. Nova igra! Že se igra skoro 15.000 tolarjev. Kar se nekdo oglasi: „Va banque!“ Bil je tujec. „Kdo mi je porok?“ reče bankir. „Knez F.“ odgovori oni. Bankir zmešan potegne in zgubi. Zdaj pristopi knez, prevrne mizo in pravi: „To markerju!“

— Dolgi molk. Star, flegmatičen Holanec jezdil je s svojim enakim hlapcem čez most, sredi mosta se obrne in vpraša: „Rad ješ jajca, Adam?“ „Da, gospod, odgovori hlapec in konec je bilo pogovora. — Drugo leto jezdila sta čez isti most; gospod se zopet obrne in reče: „Pa kakošne?“ Hlapec zavrne: „Trdo kuhane!“ In zopet jezdi dalje.

— Dober deček. Mati: „To ni lepo od tebe, Karl, da zdaj nisi prvi. Prvega pol leta imela sem tako veselje, ker si dobil prvo darilo.“ Karl: „Pa, mati, zdaj mora imeti tudi kaka druga mati to veselje!“

— Pri vaškem tesarju naročile so se vislice; morali so toraj s smrtjo hudodelnikovo tako dolgo čakati, da so bile dovršene. Ker je bil tesar zelo počasen, poklical ga je okrajni sodnik pred se in ga trdo prijel, zakaj tako dolgo ne naredi vislic. „O, ko bi bil jaz vedel“, odgovori tesar, „da bodo za vašo milost, davno bi jih bil že naredil.“

Eksekutivne dražbe.

13. sept. 3. Jože Kobe-jevo iz Gorenje težke vode (1265 gl.) v Rudolfovem. — 3. M. Juvančič (1900 gl.) v Litiji. — 3. Tone Dolenc-ovo iz Slavine (2876 gl.) v Senožečah. — 2. Marko Nemanic-ovo iz Božjakovega (3531 gl.) v Metliki.

14. sept. 3. Fr. Glanin-ovo iz Ždinje vasi (945 gl.) v Rudolfovem. — 2. M. Mencinger-jevo iz Bitenja (6846 gl.) v Radoljci.

Štajarske (v tretje).

13. sept. Juri Draž v Kamci 7386 gl. in Jernej Robnik 1700 gl. v Gorici in 5095 gl. v Kotu.

15. sept. Filip Kočivnik v Jauneggu 800 gl. Franc Tronjko pri sodniji Konjiški iz Salficki v Brežicah 2750 gl.

16. sept. Anton Muhič pri sodniji v Radgoni;

11. in 25. sept. Ferdinand Prögelhof v Celji 4760 gl.

Telegrafične denarne cene 7. septembra.

Papirna renta 66-90 — Srebrna renta 70-35 — 1840letno državno posojilo 111-80 — Bankine akcije 854 — Kredite akcije 148-25 — London 120-85 — Srebro 101.40 — Ces. kr. cekini 5-80 — 20frankov 9-64.

Pri Henrik Ničman-u

na Starem trgu v Ljubljani (52-2)

dobivajo se vse knjige za slovenske in za slovensko-nemške ljudske šole.